

**Szerkesztési iroda:**  
Nagybecskerek Zápolya-  
utca 1. hová a lap szel-  
lemi részét illető min-  
den közlemény intézendő.

**Kiadóhivatal:**

Pleitz Fer. Pál könyv-  
nyomdája Nagybecske-  
rek, Zápolya-u. 1. hová  
a hirdetések, előfizetések  
és a lap szétküldésére  
vonatkozó felszólalások  
intézendők. Telefon 21.

# TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

**Előfizetési árak:**  
Egész évre — 24 K  
Félévre — 12 K  
Negyedévre — 6 K  
Egyes szám ára 8 fillér.

**Hirdetéseket**

a kiadóhivatal vesz föl.  
Azonkívül az összes hir-  
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és  
ünneppnapok kivételével  
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 284. szám.

Csütörtök, december 11.

## Andrássy és a külpolitika.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, dec. 11.

Andrássy a külpolitikai kérdésekben is szeretné támogatni szövetséges társát, Károlyi Mihály grófot és szeretné támadni Tiszát. De az a bökkenő, hogy Andrássy külpolitikai felfogása lényegében, az alap tekintetében teljesen egybevág a Tiszáéval és homlokegyenest ellenkezik a Károlyiéval. Hiszen Andrássy a lelkesedés hevével beszélt a hármasszövetségről, melynek rendületlen híve akáresak Tisza; ellenben Károlyi élesen kikelt a hármasszövetség és abban a monarchia szerepe ellen. Természetes emélfogva, hogy az ellenzéknek nem sikerült a külügyi vita során egységes támadást intéznie a kormány ellen s csupán a maga meghasonlott belső állapotát tárta ismét a világ elé.

Andrássy úgy iparkodott magán segíteni, hogyha már külpolitikánknak általános irányát helyeselte, legalább a külügyi vezetőség egyes intézkedéseiben keresett hibát, különösen a status quo elvének és a bukaresti béke revíziójának a hangoztatását ítélte el. Ezzel szemben Tisza a legnagyobb meggyőző erővel mutatott rá külpolitikánknak arra a nagyszerű sikerére, hogy folyton alkalmazkodott a változó viszonyokhoz, óvatosságával elkerülte azokat a veszedelmeket, amelyek a balkáni szövetségben valósággal ránk leselkedtek és emellett nemcsak a békét óvta meg, hanem a monarchia katonai és gazdasági érdekeit is teljes mértékben.

Érezte Andrássy is, hogy ezen a ponton való támadása teljesen erőtlén, azért merész fordulattal a belpolitikai kérdésre vetette magát. Tudvalevőleg az ellenzék azzal fenyegetődzött, hogy a delegációban szavá teszi a magyar parlamentáris viszonyokat, a maga állítólagos nagy sérelmeit és a világ szeme előtt állítja pelengére a kormányt. Ez szerencsére eddig ilyen alakban nem történt meg, Andrássy azonban alkalmat vett magának Tisza belső politikáját támadni azon a réven, hogy az ország belső békéje a külpolitikának is fontos tényezője.

Andrássy vádja szerint Tisza akadályozta meg belső állapotaink megszilárdulását, sőt bünt követett el a nemzet ellen azzal, hogy rendszabályait fenyegető külpolitikai helyzetben alkalmazta.

Szörnyen gyarló vád ez, diametrális ellentétben áll a tényekkel és eredményekkel, melyek Tisza rendkívüli éles államférfini előrelátását dicsérik s az ellenzéknek megbotránkozató vakságáról tesz-

nek bizonyosságot. Hiszen Tisza rendszabályai nélkül még ma is obstrukció dúlna a magyar törvényhozásban, amely még mindig a véderóvitán vesződnék. És elmaradt volna a hadsereg megerősítése — éppen háborus időkben és külső ellenségeink a legsiralmasabb anarchia állapotában, egy féktelen kisebbség terrorizmusa alatt találtak volna a magyar parlamentet — éppen a legválságosabb külpolitikai viszonyok idején. Nem az volt bűn, amit Tisza és a többség tett, hanem egészen megfordítva: bűn volt, vagy legalább is bűnös könnyelműség az ellenzéknek és Andrássynak azokban a vésszel terhes időkben követett magatartása.

Most pedig Magyarország tulnyomó nagy része nyugodt s békés munkát óhajt, még az ellenzék nagy része is azt óhajt, amint Tisza mondja. Ne akadályozza tehát Andrássy a belső konszolidációt olyan kijelentésekkel, amelyek rossz szinben tüntetik fel az ország belső állapotát. Sőt, ha annyira szívén viseli a konszolidációt, akkor szüntesse meg magára nézve azt a mindennél visszasább helyzetet, amelyben azonos elvi alapon áll az ellenfelével s amelyben áthághatatlan szakadékok választják el leghűségesebb szövetséges társától.

## Csak két fillért kérek.

Nagybecskerek, dec. 11.

Részben meddő, részben súlyos csapásu volt a most elmúlni készülő év, különösen hazánkra.

Amig egyrészt a háboru réme töltötte el minden állampolgár aggodó gondolatát és ennek távoltartása okából népiünk hares munkaképes egyéneknek legerőteljesebbjei fegyver alá szállítottak az ország határai felé, — ahol majdnem egy évig voltak távol övéiktől és hivatásos foglalkozásuktól, — addig másrészt az eső bőséges hullása által megdagadt folyóink árasztottak el hazánkban mérhetetlen nagy területeket. Így pusztultak el vetések, időlegesen hasznavehetetlenné váltak nagy legelő-, sőt erdőterületek is. De ami mindezeknél borzasztóbb és a közvetlenül előttünk álló jövőre nézve is súlyosabb, a családok ezrei lettek hajléktalanokká, azonnal földjeik a jövő évi használatra alkalmatlanokká.

Ezen meddőség mellé társult még egy szomorú észlelés, mely kínos fájdalommal tölthette el mindazok szívét, kik saját énjükön kívül is látnak emberi sorsokat, melyeket támogatni, fölemelni benső megelégedettséget és jóleső érzést kelt.

Már sokszor nehezedett a végzet súlyos keze hazánkon kívül messzi távolban levő vidékekre, de meg szegény hazánkra is, — és a legtöbbször megnyílt hazánk lakóinak szíve, úgy, hogy ezrivel meg milliókkal folytak a segélyező adományok. Hogy továbbra vissza ne nyul-

junk, a messinai földrengés által sújtottak részére csak megyénkbeli is sok ezerre menő adomány folyt be. Most harmad éve a krassó-szörény megyei árvízkarosultak részére is megyénkben községek és egyesek bőségesen adományoztak. Ez évben azonban, amikor ugy közelünkben, mint országszerte dult a víz árja, nemcsak itt közelünkben, de országszerte csöndes hallgatásba burkolt részvétlenséget kellett tapasztalni. Nem e sorok szerény írójának esik feladata körébe (de mégis megteszi) hangoztatni azt, hogy nagyjavadalmas közállások élvezői, tartozzanak akár az egyházi vagy világi rendhez, vagy öröklött vagyoni emberek, legyenek azok főrendek, akár más fényes állásban, de meg az önalkotta jómódban is, tartoznak a köznek meg önönmaguknak is avval, hogy nyomorban lévő, de különösen nagy elemi csapások által inségbe jutott egész vidékek nagyszámu lakóit nem apró koldus-morzssákkal, hanem kiadóan segélyezzék.

Sajnos, ez évben még a kisméretű ilyen forma segélyezés is alig nyilvánult meg, — legalább e sorok írója, ki ezeket figyelemmel szokta kíséni, ilyen szomorú tapasztalást tett. Most, hogy a kereskedelemügyi kormány u. n. Árvíz-levélbéllyegeket adott ki, amelyek darabonként, tekintet nélkül annak kötelező értékére, 2 fillérral drágábbak, módjában van mindenkinek napjában akár egyszer, akár többször 2-2 fillért áldozni a hazánkbeli árvízkarosultak részére. Sokat tehetünk jóvá azáltal, ha levelezésünket ehhez mérten rendezzük be.

Vásároljunk tehát ilyen Árvíz-levélbéllyegeket, — a postahivatalban már e hónap elseje óta kaphatók. Csöndesen, zajtalanul tartották bevonulásukat, a postaértékek elárúsítói talán még máig sem árulják. Ha városunk 20.000 lakóinak csak minden huszadika használ el naponta csak egyet is, ez maga már 20 K; de ha nem tenné is minden 20-ik, vagyunk és legyünk néhányan olyanok is, kik 2-3-at használunk el. Nem fog nekünk ezen 4 vagy 6 fillér sehol sem hiányozni. Ennyyre terjedő tehetségünk még van hála Istennek, anélkül, hogy Francia- vagy más országhoz forduljunk, — anélkül, hogy orbi et urbi hirdessük a Szent Haza javára koldus voltunkat; aminek hirdetésére sem a néptől, sem józan fölfogásunktól megbízást nem nyert senki.

Hirdessük tehát azt, hogy szerény két fillérért mindenki tehet olyan jót, amelynek hatását és hasznát Pozsonytól Orsováig, Máramarostól Fiuméig lehet érezni. Ha, amint elébb mondtam, városunk minden 20-ik, avagy tovább menve, hazánk 20.000.000-t tevő lakóinak minden 20-ika napjában egyszer meghozza ezen csekély áldozatot, ez huszezer koronára rugna naponta.

Buzditsuk tehát önönmagunkat, minden polgártársunkat, kinél levélírást és 2 fillért tevő áldozatkésztséget még lehetséges fölkeltenünk az Árvíz-levélbéllyegek megvásárlására. De kérjük föl a postahivatalokat is, hogy a levélbéllyegelarúsítókat is ilyenek tartására emlékeztessék.

**Olcsó gyári árak.**

**Részletfizetésre is.**

## Zongora és harmonium

— elsőrendű gyártmányokból —

nagy raktárt tartok, mely vételkényszer nélkül bármikor megtekinthető.

**Előnyös zongorabérlés. A zongora hosszabb bérlés után olcsó árban átvehető.**

**Hangolást és javítást lelkiismeretesen eszközölök.**

**Genhardt Antal** legnagyobb délvidéki hangszerkészítő és zongora műterme  
Nagybecskerek, Hunyadi-(fő-)utca. Telefonszám 246.

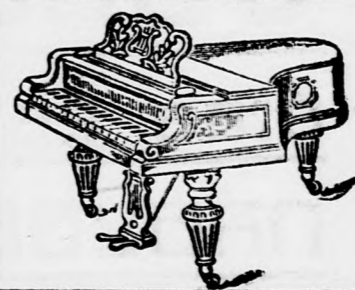
Telefonszám 246.

980-20.5

Telefonszám 246.

**Olcsó gyári árak.**

**Részletfizetésre is.**



Végül azon szives kérelemmel járulok minden városunkban és környékünkön bármely nyelven megjelenő laphoz, tegye ezen ügyet szóvá, pártfogolja ismételt és lelkesen. Jobb és méltóbb dologért nem igen lehet megütni a nagydobot. Különben sok tekintetben fogyatékos és elmaradott városunkban sok tanintézet és iskola létezik; — kérjük ezeken nemes vezetőit és tanítóit, hogy a legelső osztálytól a legfelsőbbig, buzdítsák tanulóikat a takarékosra és most helyezettessék el megtakarított fillérek kettőjét a legjobban kamatozó, a jó eselekedetek gyűjtő perselyébe.

Vétkes mulasztást követnék el, ha a lelki atyákhoz is nem fordulnék kérelmemmel, hogy nemes hivatásuk teljesítésében szánujanak néhány buzdító szót a kétféle Árvíz-bélyegeknél.

Menezzer Lipót.

## HIREK.

### IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

December 11.

Barométer súlyed 750.2. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 2.2 C°. Hőmérséklet: maximum 10-ikén — 0.3 C°, min. ma reggel — 1.0 C°. Csapadék 4.6 mm. Felhőzet NB10. Szélirány és erősség W2. Jólát a következő 24 órára: Változóköny, szeles, sok helyütt csapadék, később hidegebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnak este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányszerű felhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Eljegyzés.** Czagány Mihály segédjegyző eljegyezte Erdős Mariskát, Erdős Ferenc nagybecskereki p. ü. segédtitkár leányát.

— **Az Oltáregylet kulturstélya.** A Nagybecskereki Oltáregyleti Fiók december hó 11-én, esütörtökön este fél 6 órakor a róm. kath. hitközségi székház (templom mögött) disztermében kulturstélyt tart, melynek műsora a következő: 1. Dancsa Ch.: „Vonósnégyes“. Előadják: Hausladen Lujza, Grandjean Andor, Strus Serafin és Weninger József. 2. Leybach: „Ábránd“. Faust-opera után, zongorán előadja Szilágyi Baba. 3. A „Szerzetesrendek kulturmissziója“. Irta és felolvassa Harzer József főgimn. tanár. 4. Bruch: „Hegedűhangverseny“. Előadja Kreipel Károly, zongorán kíséri Ambrózy Irénke. 5. Rudnik: „O säume nicht“. Éneklük: Melzer Annuska, Hausladen Lujza és Weninger József, hegedűn kíséri Grandjean Andor, gordonkán Strus Serafin, harmóniumon Weninger Irénke. 6. Beethoven: „Mignon“. Vegyeskar. Éneklük: Ambrózy Irénke, Hausladen Lujza, Melzer Annuska, Sindelás Terike, Gizike és Bertus, Ambrózy István, Csath Nándor, Straub István és Weninger József.

— **Szilveszter-estélyek.** Még jó néhány hét választ el bennünket az év utolsó napjától, de már megindultak az előkészületek a Szilveszteri mulatságokra, hogy minél hangosabban bucsuzzanak el attól a szerencsétlen 1913-as esztendőktől. Két Szilveszter-estét már hirdetnek is: egyiket a szervezett munkások tartják az Ellmer-féle vendéglőben, a másikat a nagybecskereki

munkásképző és társasegylet a Pest-szalodában. De ezenkívül lesz még néhány, úgy, hogy előreláthatólag szokatlan vigassággal fogják megünnepelni az emberek, hogy ettől az esztendőktől megszabadulnak.

— **A nagykikindai róm. kath. templom kibővítése.** Nagykikindáról írják: A nagykikindai róm. kath. hitközség elhatározta, hogy a róm. kath. templomot nagymértékben átalakítja, illetőleg kibővíteti. A tervek szerint a templom kibővítése keresztformában történik, olykint, hogy a kereszt egyik karja kiér az Úritica építvonaláig, másik karja pedig a templomudvarba nyúlik a plebaniaepulet felé. Hosszabb is lesz a templom. A mostani szentély a templom hajójához csatolatik es az új szentély egészen a szomszéd telek határaig lesz kitépve. A kibővítés 126 ezer koronába kerül.

— **Halálos nagymosás.** Valkány községtől jelentik: Hétfőn reggel nagymosásra készültek Darbos János itteni lakos hazában s a konyha tűzhelyén egy hatalmas üstben forrt már a víz s Darbos mástól éves kislánya, Miklós, a kályha körül melededett a konyhában sürgőző aszszonynepség közli. Az egyik mosóné le akarta venni a tűzhelyről a forró vizet, de valamiben megbotlott, úgy, hogy esés közben a vizet kiöntötte és a forró víz a kislányra ömlött. A gyerek súlyos égési sérüléseket szenvedett s rövid kínlás után sebeibe meghalt. A hatóság gondatlanság miatt megindította az eljárást.

— **A jótékony nőegylet gyűjtése.** A jótékony nőegylet gyűjtése során adakoztak:

2 koronát: Schwartz Lajos, Charlotte Heufeld, Streitmann Antal, Wehner Józsefné, Engel Adámné, Kolb Árpádné, dr. Steinbach Béláné, dr. Végh Lajos, dr. Magyar Károlyné, Butschek, Huber Gusztáv, Goldberg, Boskovits, Goldschmidt, Kadelburger, Eckstein, Boleszny Antalné, Rosenfeld L., Franz J. L., Benedek Jenő 2.20 K., Putits Oktáv, Olvashatatlan, Olvashatatlan, Poroszkay Béla, Várkonyiné, Szalay Józsefné, Schneller, Ládai, Somfainé, Millasiné, Annau Ádám, Nikolits, Olvashatatlan, dr. Haidegger, Kaufmann István, Tullies, Giffinger Zsigané, Giffinger Imréné, Alföldy, Solymossyné, Keresztes Imréné, Lowieser Imréné, Micke Flórisné, Olvashatatlan, Dienstl, Szalaváry, Olvashatatlan, özv. Bakalovitsné, Konkolyne, Benó, Wattayné, Vámosné, Kertészné, dr. Kusznig, Szezfüné, Wélingné, Olvashatatlan, Filkovich Boldizsárné, Olvashatatlan, Schwab, Czikajló, Frank, Pollák, Petry, Fendler, Wehner, Vudy, Olvashatatlan, Klein Janka, Freyné, Reitter, dr. Mirkov, Szöllőssy, Halmos, Mattanovits, Kovács, Filkovich Pálné, Zsitvay, Csathó, Zsembery, Ambrózy, Holländer, Grün, Kelemen Péter, Prokisch, Mesznik R., Vudy, Olvashatatlan, Klein, 1 koronát: Olvashatatlan, Litavszky Pál, Olvashatatlan, Szilágyi, Bakalovics, Milovánovits Olvashatatlan, Mayer, Homa, Vantsik, Almásy és Szepessy, Olvashatatlan, Singer et. Co., Bukováczné, Kiss Sándorné, Benó J., Deutsch Márton, Wehner, Braun, N. N., Felsenstein, Deutsch Samu, Neizer, Eichenwald Gyula, Török N., Olvashatatlan, Olvashatatlan, Czenger Nándor, Opolczer, Jenő, Geschek Jánosné, Marton Andorné, Urhegyi János, Bogcha Mártonné, Olvashatatlan, Szöllőssyné, dr. Brett-schneiderné, Olvashatatlan, Bogojevits, Csathné, Blazsey, Balásné, Cserey Gyula 1.40 K., özv. Mihelics Mártonné, Litavszky, Bakalovics Dóra, Olvashatatlan, Csada Richárdné, Szabóné, Bergenthal Albert, Kovács Ödön, Petz Antalné, Olvashatatlan, Weisz, Weiterschan, Bohn, Müller Vilmos, Gaál István, Keppichné, Perger Rezső. 60 fill.: Dávid, N. N. 40 fill.: X, Olvashatatlan, Stankof.

— **Gépészek vizsgája.** A gőzgépkezelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden december hó 14. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Földvári-utca 4. sz.) küldendők.

— **Halál a fogházban.** Temesvárról jelentik: Nagy riadalmat keltett tegnap este nyolc órakor a temesvári kir. törvényszéki fogház lakói közt egy rab hirtelen halála. Az egyik börtönőr ugyanis, amikor Frász György kisszentmiklósi illetőségű fogoly cellájába este nyolc óra körül benézett, azt a földön elterülve, holtan találta. Frász György erős felindulásban elkövetett emberölés miatt egy évi és hat havi börtönre volt ítélve, amiért feleségét hosszabb civakodás után a kezeügyében lévő vasvillával agyoncsújtotta. A gyöngye szervezeti ember gutaütésben halt meg.

### TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűjtője“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beírások szintén ott eszközölhetnek.

## Irodalom.

(\*) Mikulás nagyapót szép verssel üdvözli Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában, a Jó Pajtás-ban Elek nagyapó s Manno Miltiadesz szép képet rajzolt róla, a gyermekek jó öreg barátjáról. Ugyancsak a Jó Pajtás december 7-iki számába verset írt még Lampérth Géza és Rudnyánszky Gyula, cikket a reichstadi hercegről Zuboly, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör ur utazását a cserkészfiukkal tutajon. Lakatos László befejezi A kumánovói hős című elbeszélését, kedves mesét mond el Benedek Elek, Danielné Lengyel Laura folytatja regényét. A Kis Krónika-rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

(\*) A Teozófia decemberi számában dr. Grävell igen érdekesen fejtegeti, minő hatalmas arányokban haladt előre a teozófiai mozgalom Amerikában, hol valóságos kultur-missziót teljesít. Ilyen „Kultur-Teozófiát“ kellene szerinte létesítenünk nekünk is. A kiváló angol misztikus írónak, Jean Delaire-nek karácsonyi hangulatu bájos paraboláját olvashatjuk. A Besant a hindu vallás-filozófia nyomán tudományos rendszerességgel tárgyalja azt, amit nyugaton a benső vagy lelki ember antropológiájának mondanánk. Ezuttal is nagyon érdekes a Kérdések és Feleletek rovata. Az Olvasók rovatában Emánuel buesu-cikkét találjuk. Január 1-ével a Teozofia III-ik évfolyamába lép. Előfizetés egy évre 6 kor., fél évre 3 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal; Budapest, IV., Ferenciek-tere 4.

# Vantsik Aladár

órás és ékszerész

NAGYBECSKEREK



1029-93

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát  
**KARÁCSONYI AJÁNDÉKOKBAN**  
 Ugymint: arany- és ezüst, briliáns,  
 gyémánt és china-ezüst dísz tárgyak,  
 ugyszintén Schaffhausen-, Omega- és  
 Movado zsebórákat, továbbá modern  
 fali ingaórákat nagy választékban

## TÁVIRATOK.

## A delegációk.

**A tengerészeti ügyek. — A külügyi vita.**  
Apponyi a hármasszövetség mellett.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A delegáció tanácskozásai még egyre folynak. Az ellenzék részvétele a tárgyalásokban és a vitában olyan élénk, hogy már régóta nem volt ilyen széles medrű vita a delegációban. Tegnap a tengerészeti ügyekről tárgyaltak, ma pedig a plenum a külügyi vitát folytatta. A mai délelőtti ülésen felszólalt Apponyi Albert gróf is, akinek beszédében a legnevezetesebb passzus az, hogy ő mindenkor a leglelkesebb hiva a hármasszövetségnek.

**A tengerészeti albizottság**  
tegnap délutáni ülésén Chorin Ferenc főrendi delegátus aziránt intézett kérdést a pénzügyminiszterhez, hogy van-e fedezet a tengerészeti kiadásokra.

Teleszky János pénzügyminiszter részletes fölvilágosítással megnyugtató választ adott a kérdésre.

Apponyi Albert gróf azonban kijelentette, hogy a pénzügyminiszter válasza nem elégíti ki az ellenzékét.

Tisza István gróf miniszterelnök szólalt föl ezután s bejelentette, hogy a második Dreadnought-divízió kérdése legközelebb napirendre kerül, hogy haditengerészetünk lépést tartson szövetséges társainkkal.

**A külügyi vita. — Apponyi a hármasszövetség mellett.**

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció mai teljes ülésén Lang Lajos báró elnöklése mellett folytatta a külügyi vitát.

A mai délelőtti ülés szónoka Apponyi Albert gróf volt, aki hosszú beszédben foglalkozott a külügyi politikával s erősen támadta Berchtold külügyi politikáját. Majd Tisza István gróf miniszterelnök tegnapi beszédével polemizált Apponyi s azt mondta, hogy igen közel van az a veszedelem, hogy a tengerpartokon szembe kerülünk Olaszországgal. A hármasszövetségről szólva kijelentette azonban, hogy ő mindenkor lelkes hiva a hármasszövetségnek, amely a monarchiának elsőrangú érdeke.

Apponyi az egész délelőttöt kibeszélte.

## A TRÓNÖRÖKÖS-PÁR UTJA.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége Bajorországból, ahol vadászaton voltak, visszaérkeztek Bécsbe.

## AKIRÁLY UNOKÁJA HALMÉRGEZÉSBE MEGBETEGEDETT.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király unokája, Windischgrätz Erzsébet hercegnő halmérgezésben súlyosan megbetegedett. A főhercegnőt egy bécsi szanatóriumba szállították s most ott ápolják. A király tegnap meglátogatta unokáját a szanatóriumban. Az orvosok szerint a főhercegnő állapota meglehetősen súlyos, de nem veszedelmes.

## TOMASICS BÉCSBEN.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Tomasics Miklós volt horvát bán odaérkezett. A bécsi jelentés szerint álli-

tól Tisza István gróf kérte Tomasicsot Bécsbe, hogy a mérvadó köröknek felvilágosítást adjon a Horvátországban észlelt antimonarchikus és antidinasztikus mozgalom méreteiről.

## KRISTÓFFY NEM VONUL VISSZA.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kristóffy József, Békéscsaba volt képviselője levelet intézett csabai híveihez, amelyben kijelenti, hogy nem vonul végleg vissza a politikától, hanem csak egyelőre félreáll s majd kellő időben ismét fölveszi a küzdelmet.

## ÖTEZER MUNKÁS KIZÁRÁSA.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi Ganz-gyárban megint kenyértörésre került a dolog a munkások és a gyár vezetősége között. Tegnap délután ugyanis a munkások megint elégedetlenségben törtek ki s mivel a gyár vezetőségével szembeszálltak, az igazgatóság a gyár összes munkáisait — négyezerhatszáz embert — kizárta. Most újabb tárgyalások lesznek a gyár vezetősége és a munkások között.

## ELKOBZOTT RÖPIRAT.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata-párt ma délelőtt „Hajrá!” címmel százezerszámra röpiratokat osztott szét. Mivel az ügyészség izgatást látott benne, intézkedésére a vizsgálóbíró elkoboztatni rendelte a röpiratokat, amelyeket azután a rendőrség le is foglalt. A szociáldemokrata-párt különben teljes erővel készül egy nagy tüntetésre, amelynek — attól tartanak — véres fejleményei lehetnek. A rendőrség mindent elkövet, hogy az esetleges rendezést megátalja.

## ELFOGOTT RABLÓGYILKOS.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Két héttel ezelőtt Kovásznán meggyilkolták és kirabolták Korarek vállalkozót. A csendőrség jó ideig hiába kereste a rablógylókat, míg végre most Romániában elfogták a gonosztevőt Kozár Mihály munkás személyében.

## AZ ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a vezető értékek árfolyamai a déli zárlatkor a következők voltak: Magyar Hitel 836.50, Osztrák Hitel 636, Koronajáradék 83.60, Osztrák-Magyar Államvasut 714, Jelzáloghitelbank 439, Leszámitoló Bank 523, Hazai Bank 289, Magyar Bank 540, Kereskedelmi Bank 3780, Rimamurányi 647, Salgótarjáni 744, Általános Kőszénbánya 1024, Közúti Vasut 631, Villamos Vasut 348, Adria —.

## TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (1914 áprilisra)	11.37
Rozs (1914 áprilisra)	8.68
Zab (1914 áprilisra)	7.45
Tengeri (1914 májusra)	6.54

## Hirdetmény.

Bajza-utca és Merczy-utca sarkán levő volt Szepessy-féle házban f. évi december hó 19-én reggel 8 órakor a helyszínen 1200 db elsőrendű, 500 db másodrendű szőlőkaró, valamint gyökerező szőlőtőkék és gyümölcsfák nyilvános árverésen eladatnak.

Nagybecskerek, 1913. évi december hó 11.

Bakalovich Plato,  
vm. irodaigazgató.

1059—3.1

Torontálvármegye tulajdonát képező és Gizella-part 2. sz. alatt lévő házban:

I. 1 szatócs-üzlet lakással és megfelelő mellékhelyiségekkel kiadó.

II. 1 utcai és 2 udvari szobából, valamint szükséges mellékhelyiségekkel álló lakás 1913 december 15-től kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad:

Bakalovich Plátó

megyei irodaigazgató, Megyeház földszint 49. ajtó.  
1060—3.1

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.  
9773—913. szám. 1021—3.3

## Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye központi járásában, az eddigi Béga-fő, Magyarszentmihály, Jankahíd és Lázárföld községekből álló, másrészt Alsóaradi, Felsőaradi, Alsóelemér és Felsőelemér községekből álló ezen két kéményseprői munkakerületek egyesítéséből újonnan alakítandó, ezen munkakerületi kéményseprői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1884. évi XVII t.-c. 4. §-ában megkivánt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket 1914. évi január hó 5-ig hozzám benyújtsák.

A kinevezendő ezen kerületi kéményseprőre Torontálvármegye kéményseprőipar gyakorlatáról szóló szabályrendelet határozmányai mérvadóak, seprési díjak ugyan-ak szabályrendeletileg vannak megállapítva.

Nagybecskerek, 1913. évi december hó 3-án.  
Lowieser Imre, főszolgabíró.

A nagykikindai járás főszolgabírájától.  
6463—913. szám. 1037—3.2

## Pályázati hirdetmény.

Tiszahegyes községben újonnan szervezett második községi szülésznei állásra pályázatot hirdetek.

A megválasztott II. községi szülészre a községi pénztárból évi 240 korona fizetést élvez és minden szülésnél való közreműködésért 2 korona díjat szedhet. A teljesen vagyoniatlanoknál díjtalanul köteles a szülésnél közreműködni.

Felhívom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII t.-c. 27. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, melyhez az erkölcsi minősítést igazoló községi bizonyítvány is csatolandó, 1914. évi január hó 6-ig bezárólag a nagykikindai szolgabírószághoz küldjék be.

Nagykikinda, 1913. évi december hó 5-én.  
Krevráth. tb. főszolgabíró.

Az Écskai-utca 1181/28. számú

≡ ház ≡

egy 35 év óta fennálló

vegyeskereskedéssel együtt bérbeadó.

Érdeklődők forduljanak a ház tulajdonosához ugyanott.

1015—10.1

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 76 fillér,

vörös „ 72 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.  
:: alatt a házmesternél. ::

820—x.35

# Valóságos feltűnést kelt

azon árkedvezmény, melyet

## WEHNER GYÖRGY

divatáru cég

# karácsonyi occasiojában nyujt.

### Külön nagy áruaktár

a volt Petz-féle üzlethelyiségben,  
ahol még eddig nem létezett olcsó ár  
mellett eladásra kerülnek:

női- és férfifehéreneműek, nyakkendők, keztyűk,  
harisnyák, zsebkendők, téli kötött- és szövött-  
árúk, bőrárúk, ugymint: női kiegészítők pénz-  
erszények, dohánytárcák stb. stb.

## Játékszerek babák óriási választékban

### Nagyvendéglő-bérbeadás.

Klári község nagyvendéglője 1914. évi január  
hó 15-én a község háza tanácstermében nyilvános árverésen három évre bérbe fog adni.

Klári, 1913. évi december hó 5-én.

1025-3.3 Szabados Károly, jegyző.

Felsőaradi község előjáróságától.

1250-913. szám. 1046-1.1

### Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a községi, még bérbe nem adott földeken gyakorlandó vadászati jog f. évi december hó 19-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni. Az árverés napjáig délelőtt 9 óráig zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Bővebbet a jegyzői irodában megtudhatni.

Felsőaradi, 1913. évi december hó 10-én.

Ifj. Jedlicska Jenő, Litavszky György,  
jegyző. bíró.

Aracs község előjáróságától.

4483-913. szám. 1043-2.2

### Árverési hirdetmény.

Aracs község alulírott előjárósága közhírré teszi, hogy Aracs község vadászati joga f. évi december hó 11. napján d. e. 9 órakor Aracs község háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen 6 évi időtartamra haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek az árverés napjáig a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Aracs, 1913. évi november hó 29-én.

Vlaskalits Emil, Marcsity Miklós,  
jegyző. II. bíró.

Keviszöllös község előjárósága.

2371-913. szám. 1041-1.1

### Hirdetmény.

A korcsma- és üzlethelyiség folyó évi december hó 20-án délelőtt 11 órakor tartandó nyilvános árverésen 3 évre haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 1053 korona évi bér.

Feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Keviszöllös, 1913. évi december hó 3-án.

A községi előjáróság.

A torontálszécsányi vasuti állomással tőszomszédságban levő

Klopp-féle szállodába

= egy ügyes =

## elszámoló vendéglős kerestetik.

Főkellék a jó konyha és a tisztaság. — Ajánlatok

### Klopp Jakab és társa

Torontálszécsány címre kéretnek.

1039-32

Törökkanizsai közpörház igazgatósága.  
273-913. szám. 1047-2.1

### Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatt álló törökkanizsai közpörházban egy apolonői állás 1914. évi január hó 1-én megüresedik. Felhívom a pályázókat, hogy kérvényeiket, szolgálataikat igazoló okmányukat, keresztlevelet és bábaoklevelüket folyó évi december hó 25-ig a fenti igazgatóság címére okvetlen küldjék be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogadjuk.

Javadalmazása az apolonőnek: havi 30 kor. készpénzfizetés, teljes ellátás és a módosított megyei nyugdíjszabályzat értelmében nyugdíjellátásban is részesül.

Törökkanizsa, 1913. évi december hó 11.

Dr. Szilágyi György,  
igazgató-főorvos

Nagyszentmiklósi járás főszolgabirájától.  
6607-913. szám. 1051-3.1

### Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Óbesenyő községben megüresedett két irnoki és végrehajtoi állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazás évi 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állásokat elnyerni kívánják, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi december hó 30-ig adják be.

A választás kitűzése iránt külön fogok intézkedni.

Nagyszentmiklós, 1913. évi november hó 27-én.

Hadfy, főszolgabiró.

### Versenyárgyalási hirdetmény.

Alulírott hivatal Torontálvármegye közigazgatási bizottságának 3156/913 sz. határozata alapján az Órlód-Tamászlaka törvhat. közút 1-3 km. szakaszán felállítandó vasbeton korlátok szállításának biztosítása céljából versenyárgyalást hirdet.

Ajánlatok csak az összes munkákra tehetők.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy „Ajánlat az Órlód-Tamászlaka törvhat. közúton felállítandó vasbeton korlátokra” felirással ellátott pecséttel bezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1914. évi január hó 10. napjának délelőtt 10 óráig alulírott hivatalhoz közvetlenül vagy posta útján nyujtandók be. Ez alkalommal ajánlat tehető a nagybecskerek—zsabylai trvh. közút 13-00-15-20 km. építés alatt álló szakaszán mintegy 200 fm-re felállítandó vasbeton korlátokra is.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő: az ajánlati költségvetésbe az egységárakat és az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlatához az ajánlati összeg 5%-át kitevő bánatpénznek valamely m. kir. adóhivatalnál vagy állampénztárnál történt letételéről szóló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldését igazoló postai feladóvevény csatolandó.

Azok az ajánlattevők, kik a munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogosítvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, akik az alulírt államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok alulírt hivatalban 1914. évi január hó 10-én délelőtt 10 órakor fognak felbontatni.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt a nagybecskereki államépítészeti hivatalnál megtekinthetők és ott az azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadhatók. Ugyanott az ajánlati minta díjtalanul, az ajánlkozó által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés ivenként 50 fillérért megszerezhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenyárgyalás napjától számítva 30 napig maradnak kötelezettségben.

Nagybecskerek, 1913. évi november hó 30.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Vámos Ignác,  
kir. műszaki tanácsos.

1631. Bvk. 1913. sz. 1026-1

### Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbíróság 1913. évi V. 1972/3. számú végzése folytán Lefor Kristóf ernőháza lakos javára 2100 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi október hó 21. napján lefoglalt és felülfoglalt és 3880 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsőittelebe községhez tartozó alperesnek tanyáján P.-Nagyréten leendő megtartására határidőül 1913. évi december hó 30. napjának délután 3 órája kitűzetik az 1913. évi V. 1972/3. szám alatt kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 200 métermázsza tengeri, disznók, lovak, kocsik, gazdasági gépek, tehének, üszök, borjúk stb.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatók részére is elrendeltetett:

Schreiber D. és fia részére 1607 K s jár. erejéig, Pavlovits Tivadar javára 1100 K s jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi december hó 1. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajto.

# Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.  
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.



# Lámpa

Kapható villanyszerelői üzletekben, villanytelepeken és a  
MAYBAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.